

نام و نام خانوادگی :	امتحان درس: فارسی و نگارش دهم	نوبت امتحان: خردادماه						
رشته :								
نام دبیر :	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه							
ردیف	سؤالات	بارم						
	<p>بخش اول ، فارسی (۱۰ نمره)</p> <p>۱- متن زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید:</p> <p>« بر کوهی از آتش نشسته است و کوهی از خاک را جا به جا می کند و معنای خاکریز هم آنگاه تفهیم می شود که در میان یک دشت باز ، گرفتار آتش دشمن باشی.»</p> <p>الف (زمان و نوع فعل « نشسته است » را در جدول زیر بنویسید.</p> <table> <tr> <th>فعل</th><th>زمان</th><th>نوع</th></tr> <tr> <td>نشسته است</td><td></td><td></td></tr> </table>		فعل	زمان	نوع	نشسته است		
فعل	زمان	نوع						
نشسته است								
۰/۵								
	<p>ب) از متن بالا یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی بیابید و بنویسید.</p> <p>ترکیب وصفی : ترکیب اضافی:</p>							
۰/۵								
	<p>۲- نقش واژه های مشخص شده ی زیر را بنویسید.</p> <p><u>درختان</u> را دوست می دارم که به <u>احترام</u> تو قیام کرده اند .</p>							
۰/۵								
	<p>۳- برای هر یک از واژگان مشخص شده ی زیر، یک هم معنی و یک هم خانواده بنویسید.</p> <p>الف) ناتانائیل ، ای کاش ، عظمت در نگاه تو باشد، نه در چیزی که به آن می نگری.</p> <p>ب) اُشتر به شعر عرب در حالت است و <u>طرب</u></p>							
۱								
	<p>۴- غلط های املایی را در متن زیر بیابید و درست آنها را بنویسید.</p> <p>خاک مظهر، فقر مخلوغ در برابر قنای خالق است. معنای آن که در نماز پیشانی بر خاک می گزاری همین است، آنها مجاهدان</p> <p>راه خدا و الم داران آن تحول عظیمی هستند که انسان امروز را از بنیان تغییر می دهد.</p>							
۱								
	<p>۵- معنی واژگان مشخص شده را بنویسید.</p> <p>الف) پیران قبیله ی خویش را حرمت دار، ولیکن به ایشان <u>مولع</u> مباش.</p> <p>ب) در <u>حُضیض</u> هم می توان عزیز بود.</p>							
۰/۵								
	<p>۶- در بیت « بزد بر بر و سینه ی اشکبوس</p> <p>سپهر آن زمان ، دست او داد بوس »</p> <p>یک جناس همسان (تام) بیابید.</p>							
۰/۵								
	<p>۷- متن زیر را بخوانید و آرایه های خواسته شده را ، نشان دهید.</p> <p>«با صدای گرم و رسا اجرا می کرد و مثل شاخ شمشاد می آمد و سر جای خودش می نشست»</p>							

۰/۵

۸- «دریا» و «طوفان» در این بیت نماد چیست؟

۰/۵

«دریا» و «طوفان» در این بیت نماد چیست؟
دریا همه عمر خوابش آشفته است»

۰/۵

۹- منظور از ضمائم و تعلیقات در این نوشته چیست؟

«خسرو تصویر سرتیپ را با ضمائم و تعلیقات در نهایت مهارت و استادی کشید»

۰/۵

۱۰- در حکایت زیر انجام چه کاری سبب برتری مقام انسان از مقام فرشتگان می شود؟

«یکی را شنیدم از پیران مرّی که مریدی را همی گفت: ای پسر، چندان که تعلق خاطر آدمیزاد به روزی است، اگر به روزی ده بودی، به مقام از ملائکه درگذشتی.»

۰/۵

۱۱- با توجه به بیت «تَهْمَتَن بَرِ آشفْت وِبا طوسِ گفت که رهام را جام باده ست جفت» چرا رستم خشمگین می شود؟

۰/۵

۱۲- سروده ها و نوشته های زیر را به فارسی روان بگردانید:

الف) زمانه مرا پتگ ترگ تو کرد.

۰/۵

ب) بدان کوش که بر محالی از حال ونهاد خویش بنگردی.

۰/۵

پ) چشمه ی ذوق و قریحه ی ادبی او خشک نشده بود.

۰/۵

ث) اما آفتاب فتح در آسمان سینه ی مؤمنین، درخششی عجیب دارد.

۱۳- شعر حفظی : جای خالی کلمات را پر کنید :

که اینان ز دیگرند

..... حافظ کشورند

بداندیش را آتش

..... گران بر دل دشمن اند

بخش دوم : نگارش (۱۰نمره)

الف) بازشناسی (۱ نمره)

۱۴- در داستان زیر، کدام عنصر داستانی (شخصیت ،ماجرای داستان، فضا سازی ، روایت)بیشتر به چشم می خورد؟
« باد سرد از جلگه می وزید.بیشه ظلمانی بود؛ بی هیچ برخورد برگ ها.شاخه های عظیم به وضعی موحش ، سیخ ایستاده بودند.چند دسته از بوته های خار، در نقاط بی درخت سوت می زدند. علف های بلند زیر نسیم مثل مارماهی پیچ و تاب می خوردند.»

۰/۵

۱۵- نوشته های زیر را بخوانید وبنویسید در هر یک ، از کدام شگرد نوشتاری (جانشین سازی ، سنجش ومقایسه، ناسازی معنایی یا تضاد مفاهیم) استفاده شده است؟

الف) « من رفتگرم. رفتگر یعنی کسی که آلودگی ها را می روبد و پاک می کند.پس همه ی مردم رفتگرند.پزشک وپرستاری که غده ای را از بدن بیمار بیرون می آورند.آموزگاری که آلودگی جهل را از دل بچه ها می روبد. پاک کنی که گرد وغبار اشتباه ما را فوت می کند.خورشید هم رفتگر است؛ او هم هر روز صبح برمی خیزد و زباله های تیره ی شب را از کوچه های شهر جارو می کند.او هم می تابد وهمه چیز را پاک می کند.

۰/۲۵

ب) من کور وکر بودم.نمی دیدم ونمی شنیدم.انگار درعالم، تنها یکی بود.تو.... ابرها را واسطه کردم. واسطه ها التماس کردند ،کنار رفتند و تو ظاهر شدی. دلم گرفته شد.غصه هایم آب شد.محو نگاهت شدم.پس از نیستی دوباره هست شدم و به شکل تو سر از خاک برداشتم وبرای همیشه جاودانه شدم.باورنداری ، چشم بچرخان و بنگر / جهان سراسر « گل آفتاب گردان» است.

۰/۲۵

ب) سازه های نوشتار (۲نمره)

۱۶- حکایت زیر را بخوانید و آن را به زبان ساده بازنویسی کنید.

« درویشی به در دیهی (روستایی) رسید. جمعی از خدایان را دید آن جا نشسته ،گفت : مرا چیزی دهید و گرنه به خدا با این دیه همان کنم که با آن دیه دیگر کردم.ایشان بترسیدند گفتند: مبادا ساحری یا ولی یی باشد که از خرابی به دیه ما رسد.آن چه خواست،بدادند.بعد از آن پرسیدند که با آن دیه چه کردی؟ گفت: آن جا سؤالی (درخواستی) کردم، چیزی ندادند، به این جا آمدم. اگر شما نیزچیزی نمی دادید این دیه را رها می کردم ودیهی دیگر می رفتم.»

۰/۷۵

۰/۵	<p>۱۷- شعر زیر را بخوانید ، سپس درک و دریافت خود را در یک بند بنویسید.</p> <p>هرچه کنی کشت، همان بدروی راستی آموز، بسی جو فروش نانِ خود از بازوی مردم خواه</p> <p>کاربدونیک ،چو کوه و صداست هست در این کوی که گندم نماست گر که تو را بازوی زور آزماست</p>
۰/۷۵	<p>۱۸- از میان مَثَل های زیر، یکی را انتخاب کنید و آن را گسترش دهید.</p> <p>- نو که آید به بازار ، کهنه شود دل آزار. - شریک دزد است و رفیق قافله.</p> <p>- نه سر پیاز است، نه ته پیاز - کوزه گر از کوزه ی شکسته آب می خورد.</p>
۵ ۲	<p>(پ) آفرینش (۵ نمره)</p> <p>۱۹- موضوعی را انتخاب کنید و با استفاده از روش <u>ناسازی معنایی</u> (تضادّ مفاهیم) ، یک متن ذهنی بنویسید.</p> <p>الف) رعایت نشانه های نگارشی ب) املای واژگان (نداشتن غلط املایی)</p>

پاسخ آزمون	امتحان درس : فارسی و نگارش دهم	
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	دوره دوم متوسطه	
<p>بخش اول : فارسی (۱۰ نمره)</p> <p>۱- الف) نشسته است : زمان : ماضی (۰/۲۵) نوع: نقلی (۰/۲۵)</p> <p>ب) ترکیب وصفی : یک دشت ، دشت باز (یک مورد ، ۰/۲۵)</p> <p>ترکیب اضافی : معنای خاکریز - گرفتار دشت - آتش دشمن (یک مورد ۰/۲۵)</p> <p>۲- تیر و کمان : مفعول (۰/۲۵) هم اکنون: قید (۰/۲۵)</p> <p>۳- الف) عظمت : هم معنی ، بزرگی (۰/۲۵) هم خانواده : عظیم - اعظم (یک مورد ۰/۲۵)</p> <p>ب) طرب: هم معنی : شادی ، نشاط (۰/۲۵) هم خانواده : مطرب ، طربناک (یک مورد ۰/۲۵)</p> <p>۴- مخلوغ : مخلوق (۰/۲۵) / قنا: غنا (۰/۲۵) / می گزاری : می گذاری (۰/۲۵) / الم داران : علم داران (۰/۲۵)</p> <p>۵- الف) موّلع: شیفته ، بسیار مشتاق ، حریص ، آزمند (۰/۲۵)</p> <p>ب) حضيض : جای پست در زمین یا پایین کوه ، فرود (۰/۲۵)</p> <p>۶- بر (حرف اضافه) ، بر (سینه، پهلوی) : جناس همسان (۰/۵)</p> <p>۷- الف) کنایه : مثل شاخ شمشاد بودن: کنایه از شاداب و سر حال بودن (۰/۲۵) ب) حس آمیزی: صدای گرم (۰/۲۵)</p> <p>۸- دریا: نماد جوشش و حرکت و تلاش (۰/۲۵) / طوفان : نماد سختی ها و مشکلات (۰/۲۵)</p> <p>۹- نشانه های دولتی (۰/۵)</p> <p>۱۰- زمانی که علاقه به خداوند در انسان به اندازه ی علاقه ی او به تهیه ی غذای روزانه باشد. (۰/۵)</p> <p>۱۱- زیرا رهام ، اهل خوشگذرانی بود (۰/۵)</p> <p>۱۲- الف) روزگار مرا همانند چکشی برای کوبیدن کلاه جنگی تو قرار داده است (۰/۵)</p> <p>ب) تلاش کن که با شنیدن هرسخن بیهوده ای رفتار تغییر نکنند (۰/۵)</p> <p>پ) هنوز ذوق و استعداد ادبی داشت (۰/۵)</p> <p>ت) رزمندگان باایمان ، پیروزی را در وجود خود حس می کنند. (۰/۵)</p> <p>۱۳- بداندیش را آتش خرمن اند خدنگی گران بر دل دشمن اند (۰/۵)</p>		
<p>بخش دوم : نگارش (۱۰ نمره)</p> <p>۱۴- فضا (۰/۵)</p> <p>۱۵- الف) سنجش و مقایسه (۰/۲۵) ب) جانشین سازی (۰/۲۵)</p>		